

Bank Spółdzielczy w Pszczynie
43-200 Pszczyna, Rynek 6

ROK ZAŁOŻENIA 1907

**INFORMACJA DOTYCZĄCA ADEKWATNOŚCI
KAPITAŁOWEJ
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PSZCZYNIE
NA DZIEŃ 31-12-2016r.**

Bank Spółdzielczy w Pszczynie ul. Rynek 6, 43-200 Pszczyna;
tel: 32 210 36 39; fax: 32 210 35 91; e-mail: bspszczyna@bpszczyna.pl; www: bpszczyna.pl
NIP: 638-000-51-12; KRS: 0000113869; REGON: 000496780

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE	4
2. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	6
2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem	6
2.2 Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacja na temat jej uprawnień i statutu lub innych rozwiązań w tym względzie	13
2.3 Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka	15
2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka	15
2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem ...	17
2.6 Oświadczenie na temat ryzyka	17
2.7 Informacje w zakresie zasad zarządzania	17
3. ZAKRES STOSOWANIA	18
4. FUNDUSZE WŁASNE	18
5. WYMOGI KAPITAŁOWE	20
5.1 Minimalne wymogi kapitałowe	22
5.2 Dodatkowe wymogi kapitałowe	23
6. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA	25
7. BUFORY KAPITAŁOWE	25
8. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO	25
9. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	25
9.1 Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości	25
9.2 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego	26
9.3 Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji	30
9.4 Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach	30
9.5 Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach	31
9.6 Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach	33
9.7 Podział na istotne branże lub typy kontrahenta – kwoty	36

9.8 Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości	37
10. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ	38
11.KORZYSTANIE Z ECAI	39
12.EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE	39
13.EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE	39
14.EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	43
15.EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM	44
15.1 Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej	44
15.2 Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego wskaźnika używanego do oceny skutków szokowych zmian (wzrostów lub spadków) stóp procentowych	47
16.EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYZACYJNE	48
17.POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ	48
18.DŹWIGNIA FINANSOWA	51
19.WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT RYZYKA PŁYNNOŚCI	52
20.WYMOGI INFORMACYJNE (art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe)	57
20.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej	57

Niniejsza informacja stanowi realizację „Polityki informacyjnej”, wprowadzonej Uchwałą Zarządu nr 12/XII/2016 dnia 14.12.2016r, zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 54/2016 dnia 22.12.2016r. oraz spełnienie wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w:

- Rozporządzeniu CRR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi,
- ustawie Prawo bankowe (art. 111 i 111a),
- Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 KNF (§ 31),
- uchwałach i rekomendacjach KNF odnoszących się do zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.

1. INFORMACJE OGÓLNE

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie z siedzibą w Pszczynie przy ul. Rynek 6, 43-200 Pszczyna wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000113869. Bank oznakowany jest numerem REGON 000496780, numerem NIP 638-000-51-12 oraz numerem kodu bankowego 84480004.
- Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A, z którym została zawarta umowa zrzeszenia w dniu 25-03-2002r.
- Bank Spółdzielczy w Pszczynie prowadzi działalność zgodnie z aktami prawnymi:
 - ustawa Prawo bankowe z dnia 1997-08-29 (Dz.U. z 2016r, poz. 1988 z późn.zm.),
 - ustawa Prawo spółdzielcze z dnia 1982-09-16 (Dz.U. z 2016r, poz. 21 z późn.zm.),
 - ustawa z dnia 2000-12-07 o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2016r, poz.1826),
 - ustawa z dnia 2016-06-10 o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. z 2016r, poz.996 z późn.zm.),
 - statut Banku Spółdzielczego w Pszczynie uchwalony w dniu 2006-05-25 zarejestrowany w Sądzie Rejonowym w Katowicach postanowieniem z dnia 2006-09-29. Ostatnie zmiany do statutu wprowadzono uchwałą Zebrania Przedstawicieli z dnia 2016-05-23 i zarejestrowano zgodnie z postanowieniem Sądu Rejestrowego z dnia 2016-08-01.
- Bank Spółdzielczy w Pszczynie działa na terenie województwa śląskiego oraz powiatu oświęcimskiego wchodzącego w skład województwa małopolskiego.
- W 2016 roku Bank Spółdzielczy w Pszczynie prowadził działalność operacyjną w ramach jednostek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

Miejscowość	Adres	Rodzaj placówki / usługi
Pszczyna	ul. Rynek 6	CENTRALA
Pszczyna	ul. Dobrawy 4	Punkt Kasowy, wplatomat, bankomat
	ul. 3-go Maja 4	Punkt Kasowy
	ul. 3-go Maja 10	Punkt Kasowy
Kobiór	ul. Kobiórska 5	Punkt Kasowy, bankomat
Goczałkowice Zdrój	ul. Szkolna 13	Punkt Kasowy, bankomat
Czarków	ul. Doświadczalna 1	bankomat

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie stosuje Polskie Standardy Rachunkowości, wszelkie dodatkowe informacje podlegające ujawnieniu w myśl międzynarodowych standardów rachunkowości nie dotyczą Banku.
- Przedstawione w niniejszej informacji dane sporządzone zostały według stanu na 31.12.2016r. i zawierają m.in. informacje dotyczące:
 - zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
 - funduszy własnych – uznanego kapitału Banku,
 - aktywów ważonych ryzykiem,
 - adekwatności kapitałowej,
 - polityki w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.
- Informacja o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom oraz uczestnikom rynku finansowego z częstotliwością roczną w terminie pokrywającym się z terminem publikacji sprawozdań finansowych. Zebranie Przedstawicieli, na którym zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe odbyło się 23 marca 2017r.
- Bank w ramach niniejszej informacji nie odstąpił od ujawnienia jakichkolwiek informacji, które uznałby za nieistotne, zastrzeżone lub poufne.
- Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. (wg stanu na koniec 2016r.).

2. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM (art.435 CRR)

2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem (art. 435.1.a)

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie podejmuje działania służące skutecznemu zarządzaniu ryzykiem występującym w jego działalności. Poprzez opracowanie, wdrożenie i systematyczne udoskonalanie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, Bank dąży do utrzymania racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
- Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z zapisami „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”, przygotowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia ta zgodna jest z założeniami długofalowymi, określonymi w „Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego na lata 2016 – 2020” oraz „Planem ekonomiczno – finansowym Banku Spółdzielczego w Pszczynie na 2016 rok”. Strategia Banku podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji, które dokonywane są również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
- Strategia określa cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk, definiuje również apetyt na ryzyko, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść w zakresie każdego ryzyka uznanego za istotne. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
- Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym jest powiązana z innymi regulacjami o charakterze strategicznym. Bank sporządza w okresach rocznych Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, które zatwierdzone są Uchwałami Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- Uszczegółowieniem procedur, o których mowa powyżej są przyjęte przez Zarząd instrukcje zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, delegujące obowiązki na poziom poszczególnych komórek organizacyjnych.
- Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych.
- Proces **zarządzania ryzykiem**, polegający na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji, zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających, obejmuje następujące działania:

1) identyfikacja ryzyka - polega na rozpoznaniu i określeniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń wynikających z bieżącej i planowanej działalności Banku

oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku;

2) pomiar ryzyka - definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar;

3) ocena i szacowanie ryzyka – polega w określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem;

4) monitorowanie ryzyka – polega na stałym nadzorze poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka, badaniu odchyłeń realizacji od prognoz lub złożonych punktów odniesienia (limity, plany, pomiary z poprzednich okresów) – monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego ryzyka oraz jego zmienności;

5) raportowanie ryzyka – polega na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i propozycjach działań;

6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko – zidentyfikowany, zmierzony / oszacowany poziom ryzyka – polega na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych określeniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

- Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne, zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
- Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składają się:
 1. procedury opisujące zasady zarządzania ryzykiem;
 2. identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
 3. system limitów ograniczających ryzyko;
 4. system informacji zarządczej;
 5. odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
- Na podstawie przeprowadzonej analizy istotności ryzyk, uwzględniającej kryteria ilościowe i jakościowe sporządzona została mapa istotnych ryzyk. W roku 2016 jako istotne ryzyko Bank uznał:
 1. ryzyko kredytowe (w tym rezydualne),
 2. ryzyko operacyjne,
 3. ryzyko koncentracji,
 4. ryzyko płynności,
 5. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (w tym ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe),
 6. ryzyko braku zgodności,
 7. ryzyko biznesowe (w tym ryzyko wyniku finansowego),

8. ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko wystąpienia warunków skrajnych w zakresie adekwatności kapitałowej).

Ryzyko kredytowe – celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest budowa odpowiedniego do posiadanych Funduszy własnych (uznanego kapitału) bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości. W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji zaangażowań, ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem rezydualnym oraz stosuje określone techniki redukcji ryzyka kredytowego i politykę kredytową uwzględniającą założenia co do stosowanych zabezpieczeń. W celu ograniczenia skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku zatwierdza wysokość optymalną wskaźników LtV oraz DtI.

Wszystkie decyzje obciążone ryzykiem kredytowym podejmowane są przez Zarząd Banku po zasięgnięciu opinii Zespołu Analiz Kredytowych / Zespołu Monitoringu i Klasyfikacji Należności / Komitetu Kredytowego. Ryzyko kredytowe, jako najistotniejszy rodzaj ryzyka podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu oraz Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych (ryzyko pojedynczej transakcji).

Raportowanie na temat ryzyka łącznego portfela kredytowego odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej, zasadniczo w cyklach miesięcznych dla Zarządu Banku i w cyklach kwartalnych dla Rady Nadzorczej. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Ryzyko operacyjne – celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczanie ryzyka wystąpienia strat operacyjnych oraz dążenie do ich zminimalizowania. System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu oraz informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze wymienionego ryzyka. Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego odbywa się na każdym stanowisku pracy Banku. Członek Zespołu Ryzyka Bankowego i Operacyjnego gromadzi informacje na temat zdarzeń generujących ryzyko operacyjne, dokonuje rejestracji w odpowiednim systemie, zbiera dane o przyczynach ewentualnych strat, częstotliwości ich występowania oraz wielkości strat w skali całego Banku. Zasady wyceny kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego są opisane w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie.

Narzędziami oceny ryzyka operacyjnego, służącymi do monitorowania ryzyka są kluczowe wskaźniki KRI oraz mapa ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje system limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko operacyjne

ustalonych w ramach akceptowalnego apetytu na ryzyko. Limity wewnętrzne odnoszą się do strat / kosztów rzeczywistych brutto w podziale na poszczególne rodzaje zdarzeń.

W Banku przeprowadza się testy warunków skrajnych z ryzyka operacyjnego na podstawie zgromadzonych danych o stratach oraz wpływie na poziom wymogu kapitałowego.

Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego dokonuje analizy porównawczej (rekoncyliacji) zdarzeń ryzyka operacyjnego i kosztów zarejestrowanych w systemie OperNet, w odniesieniu do danych pochodzących z innych baz informacyjnych Banku (Książka skarg i wniosków, Rejestr reklamacji, Rejestr spraw sądowych, Rejestr błędów funkcjonowania systemu finansowo – księgowego, Dziennik Administratora i inne).

W celu ograniczania poziomu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metody transferu ryzyka: ubezpieczenia,

pokrycie strat przez pracownika,
outsourcing.

Istotnym elementem ograniczania skutków ryzyka operacyjnego jest również odpowiednia polityka kadrowa, w ramach której podstawową rolę odgrywa:

- struktura zatrudnienia i przewidywane zmiany w tym zakresie,
- system motywacyjny,
- system szkoleń.

System raportowania na temat ryzyka operacyjnego ma częstotliwość miesięczną dla Zarządu i kwartalną dla Rady Nadzorczej Banku.

Ryzyko płynności – celem Banku w zarządzaniu płynnością jest zapewnienie zdolności do zachowania płynności płatniczej, utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych oraz dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku. Zarządzanie płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- Prezes Zarządu – w zakresie nadzoru nad realizacją procesu identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka płynności,
- Wiceprezes Zarządu ds. finansowo – księgowych – w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem płynności,
- Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego wraz z Koordynatorem ds. ryzyk – w zakresie aktualizacji pisemnych zasad zarządzania płynnością, pomiaru i oceny stabilności źródeł finansowania, oceny wpływu wybranych wskaźników ekonomicznych na ryzyko płynności, pomiaru wykonania przyjętych limitów ostrożnościowych, przeprowadzania

testów warunków skrajnych i testu odwróconego płynności, testowania planów awaryjnych, analizy wpływu wdrażanych produktów na ryzyko płynności.

- Zespół Sprawozdawczości – w zakresie identyfikacji ryzyka, w tym rozpoznawania zapotrzebowania Banku na środki płynne, pomiaru nadzorczych norm płynności, a także dokonywania czynności związanych z zarządzaniem płynnością,

- Główny Księgowy – w zakresie zarządzania podstawowym rachunkiem Banku w ramach bieżącej płynności finansowej, lokowanie nadwyżek pieniężnych w ramach posiadanego pełnomocnictwa. Dokonuje również oceny bieżącej i planowanej pozycji płynności płatniczej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Bank utrzymuje normy płynności na prawidłowym i adekwatnym poziomie. W celu bezpiecznego utrzymania wskaźnika wypływów netto (LCR) na wymaganym poziomie, Bank realizuje założenia przyjęte w polityce inwestycyjnej, angażując wolne środki w papiery wartościowe (bony pieniężne i papiery skarbowe), cechujące się wysoką jakością i stabilnością.

Na potrzeby zabezpieczania i ograniczania ryzyka, w Banku wykorzystywane są procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, w tym plany awaryjne, limity i wskaźniki płynności, zasady lokowania nadwyżek środków finansowych w bezpieczne instrumenty finansowe, stabilna baza depozytowa. Systematyczne monitorowanie i raportowanie limitów wewnętrznych oraz wskaźników płynności służy zapewnieniu właściwego poziomu płynności Banku i stanowi system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami struktury bilansu wpływającymi pośrednio na pogorszenie ich poziomu.

Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego ustala i aktualizuje wartości limitów oraz wskaźników płynności, które następnie zatwierdza Zarząd Banku. Wysokość limitów ustalana jest na poziomie dostosowanym do akceptowanego przez Radę Nadzorczą poziomu ryzyka. Wszelkie analizy stanowiące podstawę do określenia wysokości limitów oraz ich aktualizacji sporządzane są w formie pisemnej. Aktualizacja limitów przeprowadzana jest co najmniej w okresach rocznych w ramach weryfikacji procedur wewnętrznych. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Wewnętrzna sprawozdawczość w zakresie ryzyka płynności sporządzana jest w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym kwartalnym oraz rocznym. Przygotowywane raporty i analizy dotyczące ryzyka płynności zawierają informacje o wielkości ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat kształtowania się limitów i poziomu tego ryzyka. W Banku dla każdego dnia roboczego wykonywana jest kalkulacja nadzorczych miar płynności, a w okresach tygodniowych sporządzane jest zestawienie głównych miar płynności stanowiące tygodniową informację zarządczą.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – celem zarządzania w tym zakresie jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku, a w efekcie na fundusze własne Banku.

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika ze standardowych produktów zaliczanych do portfela bankowego. Bank nie posiada portfela handlowego, nie przeprowadza transakcji pochodnych.

Rozwiązania organizacyjne funkcjonujące w Banku zapewniają niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej na poziomie Zarządu Banku oraz komórek organizacyjnych.

Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej i jego dokumentacji, odpowiada za limitowanie, monitorowanie i kontrolowanie ekspozycji Banku na ryzyko, sygnalizuje Zarządowi Banku przypadki przekroczenia przyjętych limitów oraz wartości granicznych dla testów warunków skrajnych, a także wyjaśnia przyczyny powodujące przekroczenia, opracowuje regulacje wewnętrzne Banku obejmujące zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej, sporządza okresowe sprawozdania z pomiaru ryzyka i przedkłada je właściwym organom Banku, opiniuje nowo wprowadzane produkty bankowe w zakresie ich wpływu na ponoszone ryzyko stopy procentowej.

Pomiar ryzyka stopy procentowej realizowany jest w oparciu o lukę terminów przeszacowania, analizę struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, analizy wpływu szokowej zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku i wartość ekonomiczną kapitału.

Wyniki comiesięcznego pomiaru i monitorowania ryzyka stopy procentowej, obejmującego powyższe elementy, przedstawiane są Zarządowi Banku, a w okresach kwartalnych prezentowane Radzie Nadzorczej Banku.

Ryzyko braku zgodności – celem strategicznym w tym obszarze jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz przyjętych standardów postępowania. Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności. Realizacja tych celów wymagała wprowadzenia w Banku procedur, umożliwiających monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji oraz standardów rynkowych.

Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania w/w ryzykiem zawarte w Instrukcji oraz Polityce zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Pszczynie.

Raportowanie na temat ryzyka braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej odbywa się w cyklach kwartalnych. W roku 2016 ryzyko braku zgodności rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji i standardów postępowania analizowane było w Zespole Ryzyka Bankowego i Operacyjnego.

W Banku od 01-01-2017r. wyodrębniono stanowisko ds. zgodności, którego zadaniem jest m.in. monitorowanie zmian w przepisach prawa, celem odpowiedniego dostosowania regulacji wewnętrznych Banku.

Ryzyko biznesowe – celem w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia, pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia, postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającego, ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Najistotniejszym dla Banku elementem ryzyka biznesowego jest ryzyko wyniku finansowego. Głównym założeniem przyjętym przez Bank w zakresie tego ryzyka jest osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie wynikającym z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Monitorowanie i raportowanie o ryzyku biznesowym ma charakter kwartalny – w ramach oceny wykonania planu ekonomiczno – finansowego, półroczny – w ramach oceny stopnia realizacji przyjętych celów strategicznych, roczny – w ramach oceny istotności ryzyk.

Ryzyko kapitałowe – celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiąganiu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności. Cel ten jest realizowany poprzez podstawowe kierunki działań:

- zwiększanie wysokości funduszy własnych (uznanego kapitału),
- zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów,
- odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia CRR,
- zarządzanie ryzykiem bankowym.

Zgodnie z założeniami strategicznymi, Bank w 2016 roku utrzymywał łączny współczynnik kapitałowy na poziomie min. 13,50%.

Proces zarządzania ryzykiem kapitałowym obejmuje identyfikację czynników ryzyka, planowanie kapitałowe, ocenę adekwatności kapitałowej, monitorowanie, plan alokacji kapitału, pomiar, kontrolę i raportowanie ryzyka. W ramach zarządzania w Banku

przeprowadzane są kapitałowe testy warunków skrajnych, opisane w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.

- Wszystkie ryzyka uznane za istotne posiadają pisemne procedury wewnętrzne, zgodne z obowiązującymi przepisami, tj. Rozporządzeniem CRR wraz z Rozporządzeniami Wykonawczymi UE, Ustawą Prawo Bankowe, Uchwałami i Rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego.

2.2 Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacja na temat jej uprawnień i statutu lub innych rozwiązań w tym względzie (art. 435.1.b)

- Podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”. Szczegółowe zapisy określające zakres obowiązków poszczególnych jednostek znajdują się w „Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Pszczynie”, który został przyjęty i zatwierdzony uchwałą Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Graficzny obraz struktury organizacyjnej stanowi schemat organizacyjny, umieszczony i dostępny na stronie internetowej Banku.
- W procesie zarządzania ryzykami uczestniczą:

- **Rada Nadzorcza Banku:**

Dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza w Strategii rozwoju Banku ogólny poziom (profil) ryzyka Banku oraz apetyt na ryzyko określony w poszczególnych politykach.

- **Zarząd Banku:**

Odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

- **Koordinator ds. ryzyk:**

Odpowiada za opracowanie procedur wewnętrznych dotyczących ryzyk bankowych oraz weryfikację wszystkich analiz poszczególnych ryzyk bankowych, a także bieżący nadzór na funkcjonowaniem Zespołu Ryzyka Bankowego i Operacyjnego.

• **Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego:**

Monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

• **Zespół Analiz Kredytowych:**

Do zadań Zespołu należy badanie, analiza i ocena ryzyka kredytowego w zakresie pojedynczej transakcji na etapie wniosku oraz raportowanie wszelkich zagrożeń w tym zakresie.

• **Zespół Monitoringu i Klasyfikacji Należności:**

Odpowiada za analizę i ocenę ryzyka pojedynczej transakcji w ramach monitoringu, propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz opracowanie i bieżące aktualizowanie wewnętrznej bazy nieruchomości.

• **Kontroler wewnętrzny / Stanowisko ds. zgodności (od 01-01-2017r):**

Zapewnia zgodność działania z obowiązującymi przepisami prawa, rekomendacjami nadzorczymi oraz regulacjami wewnętrznymi.

• **Stanowisko Audytu Wewnętrznego:**

Do zadań należy kontrola i ocena skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Ponadto w Banku częściowy audyt wewnętrzny wykonywany jest przez pracowników Departamentu Audytu Banku BPS S.A, zgodnie z zawartą umową. Zadania audytu wewnętrznego w Banku wykonywane są również przez Komisję Rewizyjną Rady Nadzorczej.

• **Komitet Kredytowy:**

Uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych.

• **Pozostali pracownicy Banku:**

Mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

- Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

- Podejście Banku do procesu zarządzania i kontroli ryzyka opiera się m.in. na zasadzie rozdzielenia obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka – funkcje monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka w Banku są organizacyjnie oddzielone od funkcji biznesowych.
- Na koniec 2016 roku Zarząd Banku składał się z czterech członków. W okresie badanym skład Zarządu uległ zmniejszeniu w związku ze śmiercią dotychczasowego Członka Zarządu, co zostało zarejestrowane w KRS postanowieniem z 2016-03-29.

2.3 Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka (art. 435.1.c)

- Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczenie informacji na temat poziomu i profilu ryzyka, stosowanie działań o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym oraz redukującym ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie dopuszczalnego poziomu.
- Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi ustanowiony system informacji zarządczej, który dostarcza informacji na temat:
 - rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
 - profilu ryzyka,
 - stopnia wykorzystania limitów ostrożnościowych,
 - wyników testów warunków skrajnych,
 - skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
- W zakresie ryzyk uznanych przez Bank jako istotne opracowane zostały metody pomiaru ich poziomu oraz system raportowania.
- Z dokonanego pomiaru ryzyk sporządzane są raporty, które następnie są przedstawiane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza ocenia skuteczność działań Zarządu mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
- Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje „Instrukcja sporządzania i obiegu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie” przyjęta Uchwałą Zarządu i Rady Nadzorczej. Ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego określony został sposób i ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy procedura.

2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka (art. 435.1.d)

- Celem ograniczania ryzyka Bank wprowadził odpowiednie do skali i złożoności działalności limity ostrożnościowe, ograniczające poziom ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Banku. Przyjęte limity pozwalają skutecznie dywersyfikować ryzyko oraz wdrożyć w odpowiednim momencie mechanizmy zapobiegające powstaniu nadmiernego ryzyka.

- Informacje, dotyczące strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej ujawnień i statutu lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – stanowią załączniki do niniejszej „Informacji...”:
 - Statut Banku Spółdzielczego w Pszczynie,
 - Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Strategia rozwoju Banku Spółdzielczego w Pszczynie,
 - Regulamin organizacyjny Banku Spółdzielczego w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem bancassurance w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Polityka kapitałowa Banku Spółdzielczego w Pszczynie,
 - Polityka handlowa – plany marketingowe Banku Spółdzielczego w Pszczynie,
 - Polityka bezpieczeństwa informacji Banku Spółdzielczego w Pszczynie,
 - Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja planowania i zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja sporządzania i obiegu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem w obszarze bancassurance w Banku Spółdzielczym w Pszczynie,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem inwestycji kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie.

- Procedury wewnętrzne Banku określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
- Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku. Analizy stanowiące podstawę do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
- Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia przyjętych poziomów limitów.
- Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonuje komórka monitorująca ryzyko.

2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem (art. 435.1.e)

- Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi załącznik do niniejszej „Informacji...”.

2.6 Oświadczenie na temat ryzyka (art. 435.1.f)

- Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancję na ryzyko, stanowi załącznik do niniejszej „Informacji...”.

2.7 Informacje w zakresie zasad zarządzania (art. 435.2)

- Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie zajmują stanowisk dyrektorskich poza Bankiem.
- Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z zapisami „Statutu Banku Spółdzielczego w Pszczynie” i „Regulaminu wyboru członków Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.
- Członków Zarządu powołuje, zgodnie z przepisami prawa, na wniosek Prezesa Zarządu, Rada Nadzorcza, działając wg „Statutu Banku Spółdzielczego w Pszczynie” i „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Pszczynie”.
- W przypadku zamiaru powołania członków Zarządu Banku, Rada Nadzorcza zobowiązana jest stosować odrębną procedurę w przypadku powołania Prezesa Zarządu, jak i odrębną w stosunku do pozostałych członków Zarządu, zgodnie z zapisami „Zasad polityki w zakresie oceny kwalifikacji członków organów

zarządzających oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.

- Zgodnie z Zasadami polityki (...) w Banku przeprowadzana jest cykliczna ocena kwalifikacji członków organów zarządzających oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze.
- Bank dokonuje oceny kwalifikacji członków organów zarządzających:
 - przed dokonaniem wyboru członka Rady Nadzorczej przez Zebranie Przedstawicieli,
 - przed dokonaniem wyboru członka Zarządu Banku przez Radę Nadzorczą,
 - w przypadku ujawnienia okoliczności wskazujących na utratę kwalifikacji lub stwierdzenia utraty reputacji, ewentualnie w przypadku ujawnienia okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla obniżenia poziomu reputacji.Ocena kwalifikacji dokonywana jest również w stosunku do kandydata na stanowisko uznane w Banku jako stanowisko kierownicze.
- Bank z uwagi na skalę działania nie tworzył komitetu ds. ryzyka. W ramach Rady Nadzorczej działa Komisja Rewizyjna, do zadań której należy sprawowanie funkcji kontrolnej. W 2016 roku Komisja Rewizyjna odbyła 4 posiedzenia.
- Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania i obiegu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowany do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

3. ZAKRES STOSOWANIA (art.436 CRR)

- Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4. FUNDUSZE WŁASNE (art. 437 CRR)

- Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymaniu rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.
- Fundusze własne Banku dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej składają się z kapitału Tier I, który stanowi sumę Kapitału podstawowego Tier I po zastosowaniu korekt regulacyjnych. Do kapitału podstawowego Tier I Bank zalicza:
 - fundusz zasobowy tworzony z zysku netto oraz wpisowego,

- fundusz udziałowy – zaewidencjonowany oraz z pełni opłacony wg stanu na dzień 31-12-2011r. i podlegający amortyzacji zgodnie z wytycznymi KNF,
- fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.

Kapitał podstawowy Tier I podlega korektom regulacyjnym o:

- wartości niematerialne i prawne,
- aktywo i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- niezrealizowane zyski i straty na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży.

W/w pozycje pomniejszają kapitał Tier I zgodnie z wytycznymi ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym z 5 sierpnia 2015r.

- Zgodnie z wymaganiami określonymi treścią Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013, poniżej przedstawiono informacje na temat funduszy własnych Banku:

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	+20 808 370,63
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3	+ 49 393,10
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	20 857 763,73
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
8	Wartości niematerialne i prawne	- 38 828,42
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468, w tym:	- 182 006,75
	- filtr dla niezrealizowanej straty	- 182 748,55
	- filtr dla niezrealizowanego zysku	+ 741,80
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	- 220 835,17
29	Kapitał podstawowy Tier I	20 636 928,56
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	148 036 930,04
Współczynniki i bufory kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,94%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,94%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,94%

- Na wartość funduszu udziałowego w kwocie 91 800,00zł składały się wyłącznie pełne udziały 268 członków Banku Spółdzielczego, z czego 263 to osoby fizyczne (w tym rolnicy oraz przedsiębiorcy indywidualni), natomiast 5 to osoby prawne.
- Stan funduszu zasobowego w 2016 roku uległ zwiększeniu ogółem o kwotę 733 391,66 zł, w wyniku:

- podziału nadwyżki bilansowej za 2015 rok – 733 351,66zł,
- wpłat wpisowego - 40,00zł.
- Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności, tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.
- W dniu 23 marca 2017r. Uchwałą nr 5/2017 Zebrania Przedstawicieli w sprawie podziału nadwyżki bilansowej zysk netto roku 2016 w wysokości 1 096 749,48 zł został podzielony w następujący sposób:
 1. Kwota 1 069 008,48 zł – przeznaczona na Fundusz zasobowy,
 2. Kwota 27 741,00 zł – przeznaczona na wypłatę dywidendy.

5. WYMOGI KAPITAŁOWE (art.438 CRR)

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowano i wdrożono proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w prowadzonej działalności.
- Adekwatność kapitałowa stanowi zatem odzwierciedlenie stanu, w którym wysokość posiadanych przez Bank Spółdzielczy w Pszczynie kapitałów w pełni zabezpiecza ostrożnościowe wymogi regulacyjne.
- Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego.
- Szacowanie kapitału wewnętrznego odbywa się w Banku w oparciu o następujące kryteria istotności:
 - a. **Ilościowe** – ryzyko, z którego mogą wynikać nieoczekiwane straty przekraczające 2% uznanego kapitału (Funduszy Własnych Banku):
 - stosowane w stosunku do ryzyka kredytowego oraz ryzyka operacyjnego, liczone jako udział poszczególnych wymogów kapitałowych w funduszach własnych. Jako istotne określa się ryzyko, na które Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na poziomie wyższym niż 2% funduszy własnych Banku.
 - W przypadku pozostałych ryzyk Bank stosuje pozostałe kryteria ilościowe, ściśle określone w Załączniku nr 4 do „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.

- b. **Jakościowe** – polegające na indywidualnej analizie specyfiki danego ryzyka, pozwalające stwierdzić czy materializacja ryzyka może naruszyć reputację Banku i tym samym utrudnić realizację założonej strategii:
- w przypadku ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla Banku, Bank przyjmuje kryterium jakościowe z uwzględnieniem wpływu na jakość kapitałów własnych, poziom zarządzania w tym kompetentność kadry, jakość informacji, jakość danych, częstotliwość kontroli wewnętrznych.
 - W procesie szacowania uczestniczą:
 - **Rada Nadzorcza** - zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego i planowania kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii i polityk zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem kapitałowym w Banku,
 - **Zarząd** - odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie,
 - **Koordynator ds. ryzyk bankowych** wraz z **Zespołem Ryzyka Bankowego i Operacyjnego** wyznacza wymogi kapitałowe na ryzyka istotne oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej Banku dla Zarządu i dla Rady Nadzorczej. Zespół ma obowiązek dokonywania w cyklach rocznych przeglądów procesu szacowania wymogów wewnętrznych, prezentowanie wyników Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku. Sporządza informację zarządczą w zakresie wysokości łącznego współczynnika kapitałowego,
 - **Stanowisko Audytu Wewnętrznego** ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi, zgodnie z planem kontroli.
 - **Kontroler wewnętrzny / Stanowisko ds. zgodności (od 01-01-2017r.)** zapewnia zgodność działania z regulacjami i standardami postępowania.
 - Alokacja uznanych kapitałów (funduszy własnych Banku) na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Pakietu CRD IV/CRR oraz wewnętrznymi przepisami Banku, m.in. wewnętrznym procesem oceny adekwatności kapitałowej.
 - Plan alokacji kapitału na 2016r. z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka wraz z jego wykonaniem na datę 31 grudnia 2016r. przedstawiał się następująco:

	Wielkość planowana na 2016r.		Wykonanie na 31-12-2016r.
	Pożądany	Graniczny	
Alokacja funduszy na ryzyko kredytowe (% uznanego kapitału Banku)	50%FWB	55%FWB	51,21%
Alokacja funduszy na ryzyko operacyjne (% uznanego kapitału Banku)	6,0%FWB	7,5%FWB	6,18%
Alokacja funduszy na ryzyko koncentracji (% uznanego kapitału Banku)	Brak wymogu	2%FWB	Brak wymogu
Alokacja funduszy na ryzyko stopy procentowej (% uznanego kapitału Banku)	Brak wymogu	2%FWB	0,11%
Alokacja funduszy na ryzyko płynności (% uznanego kapitału Banku)	Brak wymogu	2%FWB	Brak wymogu
Alokacja funduszy na ryzyko kapitałowe (% uznanego kapitału Banku)	Brak wymogu	Brak wymogu	Brak wymogu
Alokacja funduszy na pozostałe ryzyka – r. biznesowe, r. braku zgodności (% uznanego kapitału Banku)	Brak wymogu	2%FWB	Brak wymogu

- Zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Bank w roku 2016 stosował proste metody standardowe wyznaczania wymogów kapitałowych:

5.1 Minimalne wymogi kapitałowe – obliczane na podstawie Rozporządzenia UE obejmują:

- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego - wyliczany metodą standardową, wyrażony jako odsetek (8%) ekspozycji na ryzyko kredytowe;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego równy ekspozycji na ryzyko operacyjne – obliczany metodą podstawowego wskaźnika bazowego;
- wymóg z tytułu przekroczenia limitów dużych zaangażowań w portfelu handlowym – Bank nie posiada portfela handlowego.
- Na dzień 31-12-2016r. kwota minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego stanowiąca 8% ekspozycji ważonej ryzykiem (AwR) po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP w podziale na klasy ekspozycji kształtowała się następująco:

	Klasy ekspozycji	Wartość wymogu kapitałowego na dzień 31-12-2016r.
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	50 112,14
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	119,97
4	Ekspozycje wobec instytucji	1 064 662,84
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	691 165,90

6	Ekspozycje detaliczne	522 518,89
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	6 925 098,54
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	366 582,90
9	Ekspozycje kapitałowe	151 180,82
10	Inne pozycje	797 076,03
SUMA WYMOGÓW Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO		10 568 518,03

5.2 Dodatkowe wymogi kapitałowe – obejmują istotne dla Banku ryzyka wymienione w Dyrektywie UE:

- **RYZIKO PŁYNNOŚCI** – w celu wyznaczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka płynności Bank przeprowadza analizę szokowego spadku poziomu aktywów płynnych, zdefiniowanych zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 i jego wpływu na poziom wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR). Ponadto Bank, w celu wyznaczenia dodatkowego wymogu poddaje badaniu limity stabilnych i niestabilnych środków obcych, określone w Planie pozyskania środków uznanych za stabilne źródło finansowania.
- **RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ** - Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym z tytułu ryzyka przeszacowania oraz ryzyka bazowego. Analiza sytuacji szokowej zakłada zmianę oprocentowania o 200p.b. (2p.p.) dla ryzyka przeszacowania; o 100p.b. (1p.p.) dla ryzyka bazowego.
Bank wyznacza również wymóg kapitałowy w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych, przyjętych w Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- **RYZIKO KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ KREDYTOWYCH** – Bank wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji wobec podmiotów z tej samej branży, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń oraz koncentracji geograficznej. W celu wyznaczenia wymogu z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań kredytowych Bank analizuje wykonanie limitów zaangażowań, przyjętych w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie.
- **RYZIKO KONCENTRACJI DUŻYCH EKSPOZYCJI** – Bank ustala wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu koncentracji dużych ekspozycji w przypadku przekroczenia wewnętrznego limitu odnoszącego się do sumy dużych ekspozycji.
- **RYZIKO KAPITAŁOWE:**
 - **KONCENTRACJI FUNDUSZU UDZIAŁOWEGO** – w przypadku, gdy Fundusz Udziałowy stanowi więcej niż 2% sumy funduszy podstawowych i uzupełniających Bank wyznacza wymóg kapitałowy w wysokości 8% nadwyżki ponad ustalony limit.

- RYZYKO KONCENTRACJI DUŻYCH PAKIETÓW UDZIAŁÓW – Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji dużych pakietów udziałów, jeżeli w Banku występują „duże pakiety„ tj. powyżej 5% Funduszu Udziałowego, a w przypadku udziałowców, którzy zakupili udziały po 01-01-2014r. 3% Funduszu Udziałowego oraz jeżeli suma „dużych” pakietów udziałów jest większa niż 30% Funduszu Udziałowego.

Szczegółowy opis metod stosowanych przez Bank w wyznaczaniu wymogów kapitałowych zawarty jest w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.

- Na dzień 31-12-2016r. wartość minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych wyniosła:

Rodzaj ryzyka	Minimalne wymogi kapitałowe	Dodatkowe wymogi kapitałowe	SUMA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH
Fundusze Własne Banku (Uznany kapitał)	20 636 928,56	20 636 928,56	20 636 928,56
2% Funduszy Własnych Banku	412 738,57	412 738,57	412 738,57
Ryzyko kredytowe (w tym rezydualne)	10 568 518,03	x	10 568 518,03
Ryzyko operacyjne	1 274 436,37	0,00	1 274 436,37
Ryzyko koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0,00	0,00	0,00
Łączny wymóg na powyższe ryzyka	11 842 954,40	x	11 842 954,40
Ryzyko koncentracji zaangażowań kredytowych, z tego:	x	0,00	0,00
<i>koncentracji wobec podmiotów z tej samej branży</i>	x	0,00	0,00
<i>koncentracji przyjętych form zabezpieczeń</i>	x	0,00	0,00
<i>koncentracji geograficznej</i>	x	0,00	0,00
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	x	22 623,01	22 623,01
<i>przeszacowania</i>	x	22 623,01	22 623,01
<i>bazowe</i>	x	0,00	0,00
Ryzyko płynności	x	0,00	0,00
Ryzyko kapitałowe:	x	0,00	0,00
<i>ryzyko koncentracji funduszu udziałowego</i>	x	0,00	0,00
<i>ryzyko koncentracji „dużych” pakietów udziałów</i>	x	0,00	0,00
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	x	0,00	0,00
Kapitał regulacyjny (wewnętrzny)	11 842 954,40	22 623,01	11 865 577,41

Pokrycie kapitałowe (Kapitał wewnętrzny / FWB)	57,39%	0,11%	57,50%
Łączny współczynnik kapitałowy	13,94%	x	13,91%

6. EKSPozyCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA (art. 439 CRR)

- Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ Bank nie angażował się w instrumenty pochodne ani w transakcje z przyrzeczeniem odkupu w rozumieniu art. 439 CRR.

7. BUFORY KAPITAŁOWE (art.440 CRR)

- Zgodnie z zapisami Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym Bank wyznacza i ujawnia informację na temat bufora zabezpieczającego:

BUFOR ZABEZPIECZAJĄCY	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	148 036 930,04
Bufor zabezpieczający	1 850 461,63
Wskaźnik bufora kapitałowego	1,25%

8. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO (art. 441 CRR)

- Nie dotyczy. Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank Spółdzielczy w Pszczynie nie należał do banków istotnych systemowo.

9. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (art. 442 CRR)

9.1 Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości (art. 442 a)

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie definiuje należności przeterminowane i dokonuje ich klasyfikacji zgodnie z podejściem określonym w *Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z 16 grudnia 2008r. z późn. zm.*

Ekspozycje przeterminowane – ekspozycja, której przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza, w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych, zaś w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przeterminowana kwota przekracza 3 000,00zł.

Ekspozycje zagrożone – ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standard”, „wątpliwe” oraz „stracone”.

Ekspozycje w kategorii „poniżej standardu” - są to ekspozycje obejmujące:

- ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie dłużej niż sześć miesięcy,

- ekspozycji względem dłużników, których sytuacja ekonomiczno - finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji.

Ekspozycje w kategorii „wątpliwe” - są to ekspozycje obejmujące:

- ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek wynosi powyżej sześciu miesięcy i nie przekracza dwunastu miesięcy,
- ekspozycje względem dłużników, których sytuacja ekonomiczno - finansowa uległa znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto).

Ekspozycje w kategorii „stracone” - są to ekspozycje obejmujące:

- ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek przekracza dwanaście miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalny uniemożliwiający spłacanie długów,
- ekspozycje względem dłużników w stosunku, do których ogłoszono upadłość lub w stosunku, do których nastąpiło otwarcie likwidacji, z wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych,
- ekspozycje względem dłużników, przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- ekspozycje względem dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

9.2 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego (art. 442 b)

- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.
- Zarządzanie ryzykiem kredytowym realizowane jest w oparciu o zbiór wdrożonych przez Zarząd Banku wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, oceny, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka, w sposób zapewniający ograniczanie i kształtowanie się ryzyka w ramach zaakceptowanego przez Zarząd i Radę Nadzorczą „apetytu na ryzyko”.
- Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:
 1. Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego;

2. Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity) – zarządzanie ryzykiem koncentracji, zgodnie z Rekomendacją C;
3. Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka;
4. Wdrażanie technik redukcji ryzyka;
5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z Rekomendacją S);
6. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T;
7. Testy warunków skrajnych;
8. Weryfikacja przyjętych procedur;
9. Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank rozpatruje ryzyko kredytowe w dwóch aspektach:

1. ryzyko pojedynczej transakcji,
2. ryzyko łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty dostarczone przez klientów.
- Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych.
- Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
- Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
- Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
- Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
- Kontroli działalności kredytowej.
- Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:
 - Dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji).
 - Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.
 - Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank tj. rynku nieruchomości.
 - Analizy struktury portfela kredytowego w wielu przekrojach.
 - Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
 - Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka.

c) Rozdzieleniu funkcji oceny ryzyka pojedynczej transakcji na etapie wniosku od funkcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji.

c) Przydzieleniu nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem portfela kredytowego Prezesowi Zarządu.

d) Przydzieleniu nadzoru nad realizacją założeń Polityki kredytowej oraz nad zarządzaniem ryzykiem pojedynczej transakcji Prezesowi Zarządu oraz Wiceprezesowi ds. Handlowych.

e) Prawidłowym przepływie informacji.

f) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr.

g) Nadzorze nad działalnością kredytową.

- **Łączna kwota ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia technik redukcji ryzyka kredytowego** na datę 31 grudnia 2016r. przedstawiała się:

Rodzaj kredytu	Wartość nominalna	Odsetki	ESP	Rezerwa	Wartość bilansowa
Należności od sektora niefinansowego, w tym:	156 807 271,00	2 649 345,08	1 681 417,50	4 778 761,36	152 996 437,22
normalne	142 304 637,53	122 739,20	1 503 777,36	34 246,05	140 889 353,32
pod obserwacją	2 593 310,87	21 438,62	29 670,22	26 398,48	2 558 680,79
zagrożone	11 909 322,60	2 505 167,26	147 969,92	4 718 116,83	9 548 403,11
Należności od sektora budżetowego	3 129 071,00	2 937,50	0,00	0,00	3 132 008,50
Kredyty ogółem	159 936 342,00	2 652 282,58	1 681 417,50	4 778 761,36	156 128 445,72

- Ochronę jakości portfela kredytowego Banku zapewniają jego okresowe przeglądy i bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej Kredytobiorców. W Banku funkcjonują procedury wewnętrzne dotyczące zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych, które wskazują tryb podejmowania decyzji w sprawie klasyfikacji i rezerw. Decyzje podejmowane są w okresach kwartalnych w drodze szczegółowego przeglądu portfela kredytowego z uwzględnieniem terminowości spłat oraz sytuacji ekonomiczno – finansowej podmiotów, a także stanu prawnego zabezpieczenia branego pod uwagę przy pomniejszaniu podstawy tworzenia rezerw celowych.
- Wysokość tworzonych rezerw celowych związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została sklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych. Jakość oceniana jest według stopnia płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów z tytułu ryzyka kredytowego.

- Dla potrzeb wyliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standard”, „wątpliwej” lub „straconej”, Bank stosuje zasady wynikające z *Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z 16 grudnia 2008r. z późn. zm.* oraz zasady określone w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.
- W celu ograniczenia poziomu ryzyka kredytowego Bank może stosować następujące techniki jego redukcji:
 - pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów (...). Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”,
 - redukcja wymogu na ryzyko kredytowe - pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE z dnia 26 czerwca 2013r.
- Na dzień 31-12-2016r. Bank stosował obie z w/w technik redukcji ryzyka kredytowego. Wartości ekspozycji zagrożonych, co do których zastosowano technikę redukcji ryzyka kredytowego w formie pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych w podziale na kategorie ryzyka wyniosły:

Kategoria ekspozycji	Wartość nominalna	Rezerwy celowe	Kwota pomniejszeń
Poniżej standard	654 273,72	90 374,94	188 000,00
Wątpliwa	419 955,84	92 546,63	228 118,17
Stracona	10 835 093,04	4 535 195,26	6 173 071,36
RAZEM	11 909 322,60	4 718 116,83	6 589 189,53

WSKAŹNIK POKRYCIA KREDYTÓW ZAGROŻONYCH REZERWAMI CELOWYMI	39,62%
--	---------------

- Zgodnie z zapisami Polityki kredytowej przyjmowane przez Bank zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli.
- Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.
- Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
 - skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
 - pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

- Szczegółowy opis zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, jak i zasad ich monitoringu znajduje się w „Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie” oraz „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.
- Za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych odpowiedzialny jest Dział Monitoringu i Kredytów Trudnych, przy czym wyniki klasyfikacji przekazywane są do akceptacji Zarządu Banku.

9.3 Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji (art.442 c).

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31-12-2016, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji z 12 stanów, tj. za okres od 31-01-2016r. do 31-12-2016r. w podziale na klasy przedstawia poniższa tabela:

	Klasy ekspozycji	Wartość na dzień 31-12-2016r.	Średnia wartość ekspozycji w 2016 roku wraz z zobowiązaniami pozabilansowymi
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	61 034 670,84	63 740 868,98
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 132 008,50	3 636 815,90
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	7 497,95	14 647,74
4	Ekspozycje wobec instytucji	40 165 618,95	39 768 878,21
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 007 352,46	8 322 829,42
6	Ekspozycje detaliczne	10 879 162,85	11 557 573,03
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	131 932 506,87	124 627 920,69
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 698 751,65	5 213 903,82
9	Ekspozycje kapitałowe	1 889 760,30	1 887 001,97
10	Inne pozycje	16 227 088,16	16 623 486,94

9.4 Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 d).

W zakresie struktury geograficznej przyjmuje się, że terenem działania Banku jest głównie teren województwa śląskiego. W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania Banku jest jednorodne, jednakże Bank poddaje badaniu poziom zaangażowania w poszczególne regiony geograficzne:

Regiony geograficzne / powiaty	Kwota zaangażowania (wartość netto z pozabilansem)
Region 1 - miasto Pszczyna	65 517 072,85
Region 2 - gmina Pszczyna *) (z wyłączeniem miasta Pszczyna)	44 487 015,77
Region 3 - pozostałe gminy	64 750 232,18
RAZEM:	174 754 320,80

*) miejscowości gminy Pszczyna: Brzeźce, Czarków, Ćwiklice, Jankowice, Łąka, Piasek, Poręba, Pszczyna, Rudołtowice, Studzienice, Studzionka, Wisła Mała, Wisła Wielka.

9.5 Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 e)

➤ Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na kategorie należności według stanu na 31-12-2016r. została zaprezentowana w poniższych tabelach:

a) Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego i rządu centralnego (obligacje skarbowe):

	Typ kontrahenta	Wartość bilansowa
1	Banki	63 802 941,48
	- Należności normalne	63 802 941,48
	- Należności pod obserwacją	0,00
	- Należności zagrożone	0,00
2	Rząd centralny	39 287 108,61
	- Należności normalne	39 287 108,61
	- Należności pod obserwacją	0,00
	- Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		103 090 050,09

b) Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego:

	Typ kontrahenta	Wartość bilansowa
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	35 185,91
	- Należności normalne	35 185,91
	- Należności pod obserwacją	0,00
	- Należności zagrożone	0,00
2	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne	86 511 248,54
	- Należności normalne	81 391 167,62
	- Należności pod obserwacją	1 596 659,99
	- Należności zagrożone	3 523 420,93
3	Przedsiębiorcy indywidualni	17 857 897,82
	- Należności normalne	15 886 375,13
	- Należności pod obserwacją	128 680,52
	- Należności zagrożone	1 842 842,17

4	Osoby prywatne	24 988 317,26
	- Należności normalne	23 451 440,23
	- Należności pod obserwacją	833 340,28
	- Należności zagrożone	703 536,75
5	Rolnicy	22 560 805,65
	- Należności normalne	19 082 202,39
	- Należności pod obserwacją	0,00
	- Należności zagrożone	3 478 603,26
6	Inne podmioty niefinansowe	1 042 982,04
	- Należności normalne	1 042 982,04
	- Należności pod obserwacją	0,00
	- Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		152 996 437,22

Źródło: BI Oracle Intelligence

c) Struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego:

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa
- Należności normalne	3 132 008,50
- Należności pod obserwacją	0,00
- Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	3 132 008,50

Źródło: BI Oracle Intelligence

- Struktura zaangażowania Banku w poszczególnych branżach wraz z kwotą należności zagrożonych, kwotą rezerw celowych oraz kwotą korekt wartości rezerw wg stanu na dzień 31-12-2016r. przedstawia się następująco:

Sektor gospodarki	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne i pod obserwacją (wartość nominalna)	Należności zagrożone (wartość nominalna)	Należności kapitałowe razem	Rezerwy celowe	Korekty wartości rezerw (pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw)
BRAK PKD	0,00	9 208,97	20 907,39	30 116,36	20 280,69	0,00
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0,00	3 129 071,00	0,00	3 129 071,00	0,00	0,00
BUDOWNICTWO	7 121 891,73	14 398 052,22	3 410 547,24	17 808 599,46	1 447 535,00	1 843 102,27
DOSTAWA WODY, GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	0,00	3 715 419,55	61 018,01	3 776 437,56	59 542,36	0,00
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA NAUKOWA I TECHNICZNA	295 185,99	3 732 650,18	0,00	3 732 650,18	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	100 194,95	3 190 515,57	0,00	3 190 515,57	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	31 389,00	4 175 291,19	0,00	4 175 291,19	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	437 700,86	15 877 073,53	0,00	15 877 073,53	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	884 574,25	8 227 114,75	299 875,71	8 526 990,46	150 193,37	0,00
EDUKACJA	44 800,00	556 000,00	0,00	556 000,00	0,00	0,00
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0,00	102 197,70	0,00	102 197,70	0,00	0,00
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	4 867 280,78	20 609 027,90	1 018 733,00	21 627 760,90	1 691,69	1 739 208,92
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	6 569,01	430,99	93 006,16	93 437,15	92 076,10	0,00
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	369 713,77	4 598 183,53	0,00	4 598 183,53	0,00	0,00
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	231 545,08	653 162,62	0,00	653 162,62	0,00	0,00
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	988 487,70	15 023 725,81	103 336,41	15 127 062,22	77 273,70	0,00
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	2 001 377,75	23 220 235,38	6 204 176,61	29 424 411,99	2 662 482,48	3 433 360,14
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	245 577,31	2 175 864,35	11 636,34	2 187 500,69	11 636,34	0,00
RAZEM ZAANGAŻOWANIE - Z WYŁĄCZENIEM OSÓB PRYWATNYCH	17 656 288,18	123 393 225,24	11 223 236,87	134 616 462,11	4 522 711,73	7 015 671,33

Źródło: BI Oracle Intelligence

9.6 Zestawienie rezydujących terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 f).

Zgodnie ze sprawozdawczością FINREP, struktura ekspozycji wg okresów zapadalności na dzień 31-12-2016r przedstawiała się następująco (wartość nominalna):

Termin zapadalności	Rodzaj podmiotu	Wartość ekspozycji
Bez określonego terminu	Banki i oddziały instytucji kredytowych	29 816 152,00
	Przedsiębiorstwa	14 940 934,00
	Gospodarstwa domowe	15 173 936,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	23 124,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00
< = 1 tygodnia	Banki i oddziały instytucji kredytowych	11 630 505,00
	Przedsiębiorstwa	567 587,00
	Gospodarstwa domowe	106 526,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00
> 1 tygodnia < = 1 miesiąca	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	1 065 393,00
	Gospodarstwa domowe	432 797,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	10 052,00
	Instytucje samorządowe	32 500,00
	Pozostałe	0,00
> 1 miesiąca < = 3 miesięcy	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	1 429 219,00
	Gospodarstwa domowe	1 373 734,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	20 480,00
	Instytucje samorządowe	88 000,00
	Pozostałe	0,00
> 3 miesięcy < = 6 miesięcy	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	3 601 988,00
	Gospodarstwa domowe	1 906 803,00

	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	30 688,00
	Instytucje samorządowe	120 500,00
	Pozostałe	0,00
> 6 miesięcy < = 1 roku	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	6 505 675,00
	Gospodarstwa domowe	3 787 858,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	60 985,00
	Instytucje samorządowe	241 000,00
	Pozostałe	0,00
> 1 roku < = 2 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	9 534 616,00
	Gospodarstwa domowe	6 331 967,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	128 075,00
	Instytucje samorządowe	530 000,00
	Pozostałe	0,00
> 2 lat < = 5 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	21 754 951,00
	Gospodarstwa domowe	13 705 370,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	393 144,00
	Instytucje samorządowe	1 410 000,00
	Pozostałe	0,00
> 5 lat < = 10 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	20 818 619,00
	Gospodarstwa domowe	14 322 816,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	333 570,00
	Instytucje samorządowe	707 071,00

	Pozostałe	0,00
> 10 lat < = 20 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	8 016 613,00
	Gospodarstwa domowe	9 715 559,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	52 954,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00
> 20 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	0,00
	Gospodarstwa domowe	661 128,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00

Źródło: Sprawozdanie FINREP - grudzień 2016

9.7 Podział na istotne branże lub typy kontrahenta – kwoty (art. 442 g)

1. ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, przedstawione oddzielnie,
 2. korekt z tytułu szczególnego i ogólnego rodzaju ryzyka kredytowego,
 3. narzutów związanych z korektami z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w danym okresie sprawozdawczym.
- Struktura należności zagrożonych w wartości bilansowej, tj. po pomniejszeniach o utworzone rezerwy celowe i pobraną prowizję od udzielnych kredytów rozliczoną wg ESP wg stanu na 31 grudnia 2016r. przedstawia się:

Kategoria ekspozycji	Wartość nominalna	Odsetki	Rezerwa celowa	Korekta wartości	Wartość bilansowa
Kredyty w kategorii poniżej standard, w tym:					
- osoby fizyczne	344 480,11	5 228,36	30 424,57	4 357,30	314 926,60
- przedsiębiorstwa i spółki prywatne	174 286,12	942,45	33 569,42	6 439,00	135 220,15
- przedsiębiorcy indywidualni	133 793,09	1 203,88	26 044,93	3 568,47	105 383,57
- rolnicy	1 714,40	0,41	336,02	34,29	1 344,50
RAZEM PONIŻEJ STANDARD	654 273,72	7 375,10	90 374,94	14 399,06	556 874,82
Kredyty w kategorii wątpliwej, w tym:					
- osoby fizyczne	184 742,13	8 542,93	26 068,35	1 847,41	165 369,30
- przedsiębiorstwa i spółki prywatne	17 493,94	1 169,58	8 528,30	437,35	9 697,87
- rolnicy	217 719,77	4 531,33	57 949,98	4 459,68	159 841,44
RAZEM WĄTPLIWA	419 955,84	14 243,84	92 546,63	6 744,44	334 908,61
Kredyty w kategorii straconej, w tym:					
- osoby fizyczne	156 863,49	223 240,85	153 911,88	2 951,61	223 240,85
- przedsiębiorstwa i spółki prywatne	4 214 292,69	735 400,64	1 520 491,95	50 698,47	3 378 502,91
- przedsiębiorcy indywidualni	1 279 194,42	743 489,51	256 594,95	28 630,38	1 737 458,60
- rolnicy	5 184 742,44	781 417,32	2 604 196,48	44 545,96	3 317 417,32
RAZEM STRACONA	10 835 093,04	2 483 548,32	4 535 195,26	126 826,42	8 656 619,68
Ekspozycje zagrożone łącznie	11 909 322,60	2 505 167,26	4 718 116,83	147 969,92	9 548 403,11

- Struktura ekspozycji przeterminowanych sklasyfikowanych do kategorii zagrożonej w podziale podmiotowym przedstawia się:

Kategoria ryzyka	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne	Przedsiębiorstwa indywidualne	Osoby fizyczne	Rolnicy	Razem
(wartość nominalna)					
Poniżej standard	0,00	44 532,38	344 480,11	0,00	389 012,49
Wątpliwa	17 493,94	0,00	184 742,13	217 719,77	419 955,84
Stracona	4 121 286,53	935 390,39	156 863,49	1 991 594,39	7 205 134,80
RAZEM	4 138 780,47	979 922,77	686 085,73	2 209 314,16	8 014 103,13

9.8 Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości (art. 442 i)

- Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednakże w wysokości nie niższej od wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:
 - 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
 - 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
 - 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
 - 100% - w przypadku kategorii „stracone”.
- Stan rezerw celowych dla kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz dla kredytów bez rozpoznanej utraty wartości oraz ich zmiany zaprezentowano poniżej:

OPIS	WARTOŚĆ
Stan odpisów aktualizujących na dzień 01 stycznia 2016r.	5 426 249,41
Rezerwy celowe utworzone w okresie	2 045 747,19
Rezerwy celowe rozwiązane w okresie	1 421 156,01
Rezerwy celowe przeniesione do ewidencji pozabilansowej	1 272 079,23
Stan odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2016r.	4 778 761,36

- Stan korekt wartości z tytułu zapłaconych przez klientów prowizji od naliczonych kredytów (ESP) na początek i koniec roku 2016 przedstawiono poniżej:

Korekty wartości	Stan na początek roku obrotowego	%	Stan na koniec roku obrotowego	%
w sytuacji normalnej	1 208 384,26	82,07%	1 503 777,36	89,44%
w sytuacji pod obserwacją	36 635,47	2,49%	29 670,22	1,76%
w sytuacji poniżej standard	59 991,46	4,07%	14 399,06	0,86%
w sytuacji wątpliwej	936,70	0,06%	6 744,44	0,40%
w sytuacji straconej	166 516,87	11,31%	126 826,42	7,54%
RAZEM	1 472 464,76	100,00%	1 681 417,50	100,00%

Wskazane powyżej wartości rezerw celowych oraz korekt wartości (ESP) dotyczą wyłącznie sektora niefinansowego.

10. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ (art. 443 CRR)

- Bank dokonuje ujawnień w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2015/79 z dnia 18 grudnia 2014 r. oraz wytycznymi z EBA/GL/2014/03.

	AKTYWA OBCIĄŻONE	AKTYWA NIEOBCIĄŻONE
Kredyty na żądanie	0,00	23 433
Instrumenty udziałowe	0,00	1 382 010
w tym: obligacje zabezpieczone	0,00	0,00
w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0,00	0,00
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowej i samorządowej	0,00	39 287 108
w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0,00	20 963 539
w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00
Dłużne papiery wartościowe	0,00	60 250 647
w tym: kredyty hipoteczne	0,00	133 802 875
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0,00	197 569 903
Inne aktywa	0,00	13 721 922
Aktywa instytucji sprawozdającej	0,00	272947 915

11.KORZYSTANIE Z ECAI (art. 444 CRR)

- Nie dotyczy. Bank nie stosuje nadawanych przez zewnętrzne instytucje, ocen wiarygodności kredytowej.

12.EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE (art. 445 CRR)

- Nie dotyczy. Bank nie prowadzi transakcji walutowych.

13. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE (art. 446 CRR)

- Ryzyko operacyjne definiowane jest przez Bank jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. Powyższa definicja nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane jest z ryzykiem biznesowym. W kontekście ryzyka operacyjnego Bank nie zapomina o możliwości utraty reputacji na skutek zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze wymienionego ryzyka.
- Na zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności.
- W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym organami nadzorującymi są Rada Nadzorcza oraz Zarząd Banku. W procesie bezpośredniego zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą również: Koordynator ds. ryzyk, Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego. Stanowisko Audytu Wewnętrznego ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku.
- Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych w celu rozpoznawania profilu oraz monitorowania poziomu tego ryzyka. Pracownicy Banku zobowiązani są do wpisu incydentu na kartę w dniu, w którym zaistniały zdarzenia ryzyka operacyjnego oraz przedkładania informacji o incydentach w okresie minimum miesięcznym w formie pisemnej.
- W ramach klasyfikacji działalności Bank stosuje linie biznesowe:
 - bankowość detaliczna,
 - bankowość komercyjna,
 - płatności i rozliczenia.

- Do oceny profilu i poziomu ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego (KRI). Bank przyjął następujące wskaźniki KRI:

KRI Banku:

- KRI 1) jako progowa wartość dotkliwości straty brutto zdarzenia,
- KRI 2) jako progowa ilość częstotliwości straty brutto zdarzenia,

KRI zdarzeń:

- KRI 1) jako progowa ilość częstotliwości dokumentów usuniętych (skasowanych)
- KRI 2) jako progowa wartość dotkliwości usuniętych (skasowanych) dokumentów w systemie ewidencyjno-księgowym,
- KRI 3) jako progowa ilość częstotliwości wykonanych storn oraz księgować z „-„
- KRI 4) jako progowa wartość dotkliwości dokonywanych storn oraz księgować ze znakiem ` - „
- KRI 5) jako progowa ilość odrzuconych pozycji w eBankNet, eCorpoNet,
- KRI 6) jako progowa wartość dotkliwości odrzuconych pozycji w eBankNet, eCorpoNet,
- KRI 7) jako progowa wartość straty na rezerwach celowych,
- KRI 8) jako progowa wartość poniesionej straty na kosztach wynagrodzeń chorobowych pracowników (z wyłączeniem pracowników kluczowych),

KRI infrastruktury teleinformatycznej:

- 1) wskaźnik wieku serwerów,
 - 2) wskaźnik archiwizacji danych (kopia dzienna),
 - 3) wskaźnik awaryjności systemu EuroBankNet,
 - 4) wskaźnik awaryjności / przestoju systemu i łączności z Bankiem Zrzeszającym,
 - 5) wskaźnik awaryjności łączności / przestoju pracy bankomatów,
 - 6) wskaźnik awaryjności łączności / przestoju pracy jednostek / komórek organizacyjnych.
- Sporządzana w cyklach miesięcznych analiza poziomu ryzyka operacyjnego pozwala na bieżące monitorowanie i stałe nadzorowanie docelowego profilu ryzyka operacyjnego określonego w Strategii zarządzania ryzykami.
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na rok 2016 wyliczony został metodą wskaźnika bazowego, zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE. Oszacowany wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 1 274 436,37zł, podczas gdy wartość zaewidencjonowanych strat brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego wyniosła **1 014 976,06zł**, co stanowi wykorzystanie wyznaczonej wartości wymogu na poziomie 79,64%.
 - Suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w roku 2016 w podziale na rodzaje zdarzeń i kategorie zdarzeń w ramach rodzaju wyniosła:

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	01-01-2016 do 31-12-2016r.
Oszustwa wewnętrzne	Działania nieuprawnione	-
	Kradzież i oszustwo	-
	Razem	-
Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	1 509,16
	Bezpieczeństwo systemów	3 050,90
	Razem	4 560,06
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	11 387,59
	Bezpieczeństwo środowiska pracy	15 514,99
	Podziały i dyskryminacja	-
Razem	26 902,58	
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	809,44
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	-
	Wady produktów	-
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	-
	Usługi doradcze	-
Razem	809,44	
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	-
Razem	-	
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	Systemy	58 019,06
Razem	58 019,06	
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	918 071,86
	Monitorowanie i sprawozdawczość	877,24
	Napływ i dokumentacja klientów	-
	Zarządzanie rachunkami klientów	3 925,32
	Kontrahenci niebędący klientami Banku	1 810,50
	Sprzedawcy i dostawcy	-
Razem	924 684,92	
SUMA STRAT BRUTTO		1 014 976,06

- Zarejestrowane na przestrzeni 2016 roku zdarzenia odpowiednio pogrupowano wg linii biznesowych i grup procesów:

Nazwa procesu	Liczba zdarzeń	Strata brutto
BANKOWOŚĆ DETALICZNA		
Analiza danych kredytowych, ryzyko pojedynczej transakcji	1	125,32
Bezpieczeństwo systemów informatycznych oraz bezpieczeństwo danych	1	1 525,45
Działalność rozliczeniowa	4	865,82
Obsługa klientów w bankomacie	4	3 950,00
Obsługa klientów w Centrali Banku	37	10 797,86
Obsługa klientów w Punktach Kasowych	4	1 093,96
Windykacja oraz obsługa zajęć egzekucyjnych	12	15 203,08

RAZEM BANKOWOŚĆ DETALICZNA:	63	33 561,49
BANKOWOŚĆ KOMERCYJNA		
Bezpieczeństwo systemów informatycznych oraz bezpieczeństwo danych	1	1 525,45
Obsługa klientów w Centrali Banku	1	125,32
Obsługa klientów w Punktach Kasowych	13	11 571,06
RAZEM BANKOWOŚĆ KOMERCYJNA:	15	13 221,83
PŁATNOŚCI I ROZLICZENIA		
Analiza danych kredytowych, ryzyko pojedynczej transakcji	1	125,32
Bezpieczeństwo systemów informatycznych oraz bezpieczeństwo danych	12	12 099,93
Bezpieczeństwo środowiska pracy	25	22 321,13
Działalność rozliczeniowa	26	99 314,37
Kompleksowa obsługa Banku w zakresie księgowości i sprawozdawczości	38	632 393,67
Kontrola Wewnętrzna	1	125,32
Obsługa klientów w bankomacie	23	2 574,36
Obsługa klientów w Centrali Banku	63	110 384,07
Obsługa klientów w Punktach Kasowych	43	38 961,25
Przetwarzanie danych w systemie informatycznym, zarządzania oraz administrowanie obszarem IT	89	36 997,21
Windykacja oraz obsługa zajęć egzekucyjnych	5	227,64
Zarządzanie i monitorowanie ryzyka	1	126,44
Zarządzanie Kadrami	10	12 542,03
RAZEM PŁATNOŚCI I ROZLICZENIA:	337	968 192,74
ŁĄCZNIE:	415	1 014 976,06

- Wszystkie istotne zdarzenia operacyjne podlegają wnikliwej ocenie i analizie. Bank na bieżąco podejmuje działania wyjaśniające zaistniałe zdarzenia oraz zabezpieczające przed powtórzeniem się podobnych zdarzeń w przyszłości. W badanym okresie nie odnotowano zdarzeń operacyjnych, w przypadku których należałoby podjąć szczególnie istotne działania naprawcze.
- Na przestrzeni 2016 roku ze sprzeciwem wobec uzyskanego przez Bank nakazu zapłaty do sądu wpłynęły cztery wnioski kredytobiorcy i poręczycieli (sprawa dotyczy jednego kredytobiorcy). Dwa wnioski nie spełniały warunków formalnych (zostały odrzucone przez sąd), jeden został wycofany przez wnioskodawców, natomiast w kwestii ostatniego została zawarta ugoda.
W 2016 roku nie odnotowano innych spraw skierowanych przeciwko Bankowi. Wszystkie pozwy o zapłatę wystosowane przez Bank do sądu zostały nadane.
- Zgodnie ze sprawozdaniem dotyczącym reklamacji, w minionym roku w Banku rozpatrzono i wyjaśniono 17 reklamacji klientowskich.

14.EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM (art. 447 CRR)

- Na datę 31-12-2016r. Bank był zaangażowany w ekspozycje kapitałowe, których nabycie było zgodne z założeniami polityki inwestycyjnej i stanowiło realizację jego celów strategicznych. Poziom dokonanych inwestycji kształtował się:

- Zaangażowanie w BPS S.A:

Zaangażowanie kapitałowe w BPS S.A. na dzień 31-12-2016	Wartość nominalna
Akcje BPS serii "H"	422 130,50
Akcje BPS serii "I"	20 000,00
Akcje BPS serii „J” wraz z prawami poboru	512 379,80
Akcje BPS serii „K”	100 000,00
Akcje BPS serii „L”	200 000,00
Akcje BPS serii „M”	127 500,00
Obligacje BPS S.A.	500 000,00
RAZEM - akcje i udziały	1 382 010,30
RAZEM - obligacje BPS	500 000,00
SUMA	1 882 010,30

Zaangażowanie kapitałowe w instrumenty finansowe Banku Zrzeszającego nie przekroczyło 10% Kapitału Tier I.

- Zaangażowanie w inne dłużne papiery wartościowe:

Zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe (obligacje skarbowe, bony pieniężne) na dzień 31-12-2016	Wartość nominalna
Obligacje skarbowe WZ0119 dostępne do sprzedaży	1 000 000,00
Obligacje skarbowe WZ0120 dostępne do sprzedaży	5 000 000,00
Obligacje skarbowe WZ0120 dostępne do sprzedaży	5 000 000,00
Obligacje skarbowe WZ0121 dostępne do sprzedaży	5 000 000,00
Obligacje skarbowe WZ0121 dostępne do sprzedaży	4 000 000,00
Obligacje skarbowe WZ0126 dostępne do sprzedaży	10 000 000,00
Obligacje skarbowe z datą wykupu 25-01-2018	1 000 200,00
Obligacje skarbowe z datą wykupu 25-01-2018	1 000 500,00
Obligacje skarbowe z datą wykupu 25-10-2018	4 000 000,00
Obligacje skarbowe z datą wykupu 25-01-2019	2 000 000,00
Obligacje skarbowe z datą wykupu 25-01-2020	2 000 000,00
Bony pieniężne NBP nominal do 05-01-2017	20 460 000,00
RAZEM - obligacje	40 000 700,00
RAZEM - bony pieniężne	20 460 000,00
SUMA	60 460 700,00

- W roku 2016 Bank Spółdzielczy w Pszczynie angażował wolne środki w bezpieczne instrumenty finansowe, tj: obligacje Skarbu Państwa oraz bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski. Inwestycje te zaliczane portfela bankowego wpływają

pozytywnie na dochodowość i adekwatność Banku, zapewniając równocześnie bezpieczny poziom nadzorczych norm płynności.

- Według stanu na 31 grudnia 2016r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości sklasyfikowane do portfela bankowego. Bank nie posiadał instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu giełdowego.
- W portfelu inwestycyjnym Banku znajdują się aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa dostępne do sprzedaży. Bank, zgodnie z przyjętą Polityką rachunkowości na datę 31 grudnia dokonał kalkulacji wyceny w/w instrumentów, a skutki odniósł na fundusz z aktualizacji wyceny zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych oraz Polityki rachunkowości.
- Strategiczny cel angażowania się Banku w instrumenty kapitałowe wiąże się z prowadzoną działalnością bankową, dążeniem do poprawy rentowności, utrzymaniem wysokiego poziomu adekwatności i bezpiecznego poziomu ryzyk istotnych, w tym głównie ryzyka płynności.

15.EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM (art. 448 CRR)

15.1 Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (art. 448 a)

- Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych. Bank, jako istotne rozpatruje dwa podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:
 - 1) **ryzyko przeszacowania** – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych,
 - 2) **ryzyko bazowe** – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach.
- Ryzyko stopy procentowej, na jakie narażony jest Bank wynika z prowadzenia działalności w ramach portfela bankowego (Bank nie prowadzi portfela handlowego).
- Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze

zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku. Cel ten jest realizowany poprzez:

- zapewnienie odpowiedniej struktury oprocentowanych aktywów i pasywów w celu ograniczania ryzyka bazowego i przeszacowania,
- podejmowania odpowiedniej polityki cenowej, w celu utrzymania odpowiedniej stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego, w celu wypracowania odpowiednich marż,
- codzienną realizację polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.
- Proces monitorowania, pomiaru oraz limitowania ryzyka stopy procentowej odbywa się w cyklach miesięcznych i jest przeprowadzany w oparciu o:
 - analizę wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania,
 - analizę średnioważonej marży odsetkowej oraz wyniku odsetkowego,
 - symulację wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku, zgodnie z przyjętymi scenariuszami,
 - analizę zmian wartości ekonomicznej kapitału Banku.
- Tabela oprocentowania produktów depozytowych oraz tabela opłat i prowizji za usługi bankowe (dla podmiotów instytucjonalnych) zawierają zapisy odnoszące się do wcześniejszej, całkowitej spłaty kredytu, jak również przedterminowego zerwania depozytu terminowego. W przypadku produktów kredytowych - Bank pobiera dodatkową prowizję, w przypadku wcześniejszego wycofania depozytu - Klient otrzymuje niższe odsetki.
- W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank podejmuje następujące działania:
 - 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym;
 - 2) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków;
 - 3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.
- Zarówno w zakresie ryzyka przeszacowania, jak i bazowego Bank posiada dodatknią lukę niedopasowania. Na dzień 31-12-2016r. wysokość luki kształtowała się następująco:

a) Ryzyko przeszacowania:

PRZEDZIAŁ CZASOWY	LUKA NIEDOPASOWANIA
a'vista	84 708 914,35
od 2 dni do 1 miesiąca	59 698 837,96

od 1 miesiąca do 3 miesięcy	- 38 237 428,18
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	- 43 799 622,23
od 6 miesięcy do 12 miesięcy	- 11 596 565,81
od 1 roku do 2 lat	- 3 142 766,88
od 2 lat do 5 lat	389 272,05
od 5 lat do 25 lat	513 864,25
powyżej	0,00
PODSUMOWANIE	48 534 505,51

b) Ryzyko bazowe:

STAWKA BAZOWA	PRZEDZIAŁ CZASOWY	LUKA NIEDOPASOWANIA
LOMBARD	a'vista	0,00
	od 2 dni do 1 miesiąca	296 154,07
	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0,00
	od 3 miesięcy do 6 miesięcy	0,00
	od 6 miesięcy do 12 miesięcy	0,00
	od 1 roku do 2 lat	0,00
	od 2 lat do 5 lat	0,00
	od 5 lat do 25 lat	0,00
	powyżej	0,00
	RAZEM - LOMBARD	296 154,07
REDYSKONTO WEKSLI	a'vista	1 326 054,98
	od 2 dni do 1 miesiąca	-20 344 619,30
	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0,00
	od 3 miesięcy do 6 miesięcy	0,00
	od 6 miesięcy do 12 miesięcy	0,00
	od 1 roku do 2 lat	0,00
	od 2 lat do 5 lat	0,00
	od 5 lat do 25 lat	0,00
	powyżej	0,00
	RAZEM - REDYSKONTO WEKSLI	-19 018 564,32
REFERENCYJNA	a'vista	6 321 000,00
	od 2 dni do 1 miesiąca	20 460 628,35
	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0,00
	od 3 miesięcy do 6 miesięcy	0,00
	od 6 miesięcy do 12 miesięcy	0,00
	od 1 roku do 2 lat	0,00
	od 2 lat do 5 lat	0,00
	od 5 lat do 25 lat	0,00
	powyżej	0,00
	RAZEM - REFERENCYJNA	26 781 628,35
WIBID / WIBOR	a'vista	62 840 512,67
	od 2 dni do 1 miesiąca	69 433 364,53
	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	22 153,48

	od 3 miesięcy do 6 miesięcy	0,00
	od 6 miesięcy do 12 miesięcy	0,00
	od 1 roku do 2 lat	0,00
	od 2 lat do 5 lat	0,00
	od 5 lat do 25 lat	0,00
	powyżej	0,00
	RAZEM - WIBID / WIBOR	132 296 030,68
RAZEM LUKA NIEDOPASOWANIA		140 355 248,78

Źródło: BI Oracle Intelligence

Ze względu na dodatnią lukę niedopasowania Bank szczególnemu badaniu poddaje ryzyko stopy procentowej w przypadku spadku stóp procentowych.

- Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w Banku m. in. poprzez system limitów. Monitorowanie oraz raportowanie limitów wewnętrznych odbywa się w cyklach miesięcznych, zgodnie z systemem informacji zarządczej. Wysokość limitów jest systematycznie weryfikowana i zatwierdzana na poziomie dostosowanym do akceptowalnego poziomu ryzyka.
- Na podstawie dokonywanego w cyklach miesięcznych pomiaru ryzyka stopy procentowej sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko stopy procentowej są prezentowane Radzie Nadzorczej w układzie kwartalnym.

15.2 Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego wskaźnika używanego do oceny skutków szokowych zmian (wzrostów lub spadków) stóp procentowych (art. 448 b)

- Obserwacja wpływu skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych dokonywana jest w ramach testów warunków skrajnych w obszarze:
 - 1) ryzyka przeszacowania przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o +/- 200 punktów bazowych (2 p.p.),
 - 2) ryzyka bazowego przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o +/- 100 punktów bazowych (1 p.p.)
 i określenia wpływu w/w zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku.
- Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością kwartalną, a ich wyniki stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.
- Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego Banku.

- Zmiana wyniku odsetkowego Banku wywołana szokowym wzrostem / spadkiem stóp procentowych na dzień 31-12-2016r. kształtowała się:

Ryzyko stopy procentowej	Zmiana stóp procentowych	Zmiana wyniku odsetkowego	% uznanego kapitału Banku
Ryzyko przeszacowania	+200 p.p.	1 583 047,41	7,67%
	-200 p.p.	(-) 2 346 480,52	(-) 11,37%
Ryzyko bazowe	+100 p.p.	1 551 424,61	7,52%
	-100 p.p.	(-) 1 648 641,58	(-) 7,99%

*Uznane kapitały na dzień 31-12-2016r: 20 636 928,56

- W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej, które na dzień 31 grudnia 2016r. było istotne. Dodatkowy wymóg kapitałowy utworzony z tytułu ryzyka przeszacowania celem zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej na dzień odniesienia wyniósł 22 623,01zł, tj. 0,11% uznanego kapitału Banku.

16.EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE (art. 449 CRR)

- Nie dotyczy. Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

17.POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ (art.450 CRR)

- Polityka wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania wynagrodzeń Zarządu, a także osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie. Została opracowana z uwzględnieniem przepisów uchwały nr 258/2011 KNF, ustawy Prawo bankowe oraz Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
- Polityka wynagradzania przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza w 2016 roku omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń na dwóch posiedzeniach plenarnych. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji / komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
- Zgodnie z Polityką wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie, obowiązującą na dzień 31-12-2016r. do stanowisk kierowniczych zaliczani są:
 - członkowie Zarządu Banku,
 - osoby zajmujące stanowiska będące kluczowymi funkcjami, bezpośrednio podlegające pod członka Zarządu, tj:
 - Główny Księgowy,
 - Koordynator ds. ryzyk bankowych,
 - Kierownik Działu Punktów Kasowych,

- Kierownik Działu Kredytów,
 - Kierownik Działu Usług Płatniczych i Depozytów.
 - Kierownik Działu Monitoringu i Kredytów Trudnych,
 - Kierownik Biura Zarządu,
 - Kontroler wewnętrzny - Stanowisko ds. zgodności,(powołane od 01.01.2017r.)
 - Audytor Wewnętrzny,
- Przyznane, stanowisku kierowniczemu, zmienne składniki wynagrodzeń, z zastrzeżeniem wypłaty części odroczonej, wypłacane są w 50 % w formie pieniężnej, w roku „n+1”, niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części odroczonego wynagrodzenia zostaje zdeponowana na „indywidualnym koncie każdego pracownika zajmującego stanowisko kierownicze”.
 - Wypłata części odroczonej za rok „n”, nastąpi pod warunkiem uzyskiwania przez stanowisko kierownicze pozytywnych ocen efektów pracy za trzyletnie okresy oceny:
 - 1) 1/3 część odroczonego składnika przyznanego za rok „n” pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za lata „n-1”, „n” i „n+1” ,
 - 2) 1/3 część odroczonego składnika przyznanego za rok „n” pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za lata „n”, „n+1” i „n+2”,
 - 3) 1/3 część odroczonego składnika przyznanego za rok „n” pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za lata „n+1”, „n+2” i „n+3”,
zgodnie z zasadami określonymi w Polityce wynagrodzeń (...)
 - Ocena efektów pracy każdego pracownika zajmującego stanowisko kierownicze, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie, po zakończeniu roku obrotowego (roku „n”), najpóźniej do 30 czerwca następnego roku (roku „n+1”).
 - Wypłata części odroczonej należnej za rok „n” następuje w trzech równych ratach rocznych, w latach „n+2”, „n+3” i „n+4”, w terminie do 30 lipca każdego z tych lat.
 - Odroczonego wynagrodzenia nie staje się natychmiast wymagalna w związku z rozwiązaniem umowy o pracę.
 - Przyznane poszczególnym członkom Zarządu oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku zmienne składniki wynagrodzenia wypłacane są jednorazowo, bez odroczenia, w przypadku gdy łączna kwota przyznanego wypłat nie przekroczy wraz z narzutami 2 % uznanego kapitału Banku oraz jednocześnie 200 % stałego miesięcznego wynagrodzenia poszczególnego osoby zajmującej stanowisko kierownicze.
 - Ocena kwalifikacji członków Zarządu, jak i osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku odbywa się zgodnie z „Zasadami Polityki w zakresie oceny kwalifikacji członków organów zarządzających oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie” oraz w oparciu o zasady określone w „Polityce

wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.

- Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o następujące kryteria:
 - 1) jakość portfela kredytowego,
 - 2) realizacja planu finansowego Banku,
 - 3) realizacja przyjętej Strategii Banku.
- Oceniając efekty pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze również pod uwagę zaangażowanie członka Zarządu w realizację powierzonych zadań oraz szczególnie osiągnięcia członka Zarządu w okresie podlegającym ocenie.
- Jakość portfela kredytowego mierzona jest procentowym udziałem kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym.
- Pozytywna ocena uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek:
 - 1) utrzymania udziału o którym mowa w ust. 4 na poziomie nie wyższym, niż wielkość zaplanowana w polityce kredytowej Banku,
 - 2) realizacji planu finansowego Banku, tj. osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 80% planowanego wyniku finansowego,
 - 3) pozytywnej oceny realizacji Strategii Banku, dokonanej przez Radę Nadzorczą.
- Oceny efektów pracy stanowisk kierowniczych, z wyłączeniem członków Zarządu akceptuje Rada Nadzorcza w oparciu o przedłożoną przez Zarząd ocenę dotyczącą każdego z tych stanowisk.
- Kryteria oceny efektów pracy kierownika zależą od zajmowanego stanowiska i mogą to być kryteria finansowe jak i niefinansowe, odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionej funkcji.
- Kryteria oceny dla stanowisk kierowniczych, z wyłączeniem członków Zarządu to:
 - 1) kryteria finansowe, obejmujące stopień realizacji zadań objętych planem finansowym Banku, tj. osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 80% planowanego wyniku finansowego,
 - 2) dla kierowników odpowiedzialnych za działalność kredytową również utrzymanie udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym na poziomie nie wyższym, niż wielkość zaplanowana w polityce kredytowej Banku,
 - 3) kryteria niefinansowe – odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionych funkcji i zaangażowanie kierownika w realizację powierzonych zadań.
- Kryteria oceny efektów pracy stanowisk kierowniczych odpowiedzialnych za funkcje kontrolne w Banku to :

- 1) kryteria finansowe – np. stopień realizacji powierzonych przez Zarząd do realizacji planów, efektów – w razie nałożenia takiej odpowiedzialności i wskazania tego jako zadanie premiowe z określonym przez Zarząd progiem oceny powodzenia planu, - ale nie mogą być to kryteria uzależnione od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności, jednak prowadzą do skutecznego zmniejszania ryzyka bankowego poprzez eliminowanie potencjalnych zagrożeń;
 - 2) niefinansowe - odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionych funkcji i zaangażowanie kierownika w realizację powierzonych zadań.
- Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia z podziałem na Zarząd Banku i osoby zajmujące stanowiska kierownicze, bezpośrednio podległe członkowi Zarządu:

Linie biznesowe	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne
Bankowość Komercyjna	0,00	0,00
Bankowość Detaliczna	0,00	0,00
Płatności i Rozliczenia, w tym:		
Zarząd Banku (4 osoby)	771 650,11 zł	0,00
Stanowiska kierownicze bezpośrednio podległe członkom Zarządu (9 osób)	749 126,80 zł	0,00

18. DŹWIGNIA FINANSOWA (art.451 CRR)

- Zgodnie z zapisami regulacji wewnętrznych Banku, wyznaczone komórki organizacyjne systematycznie kalkulują, monitorują i raportują na temat poziomu wskaźnika dźwigni finansowej, liczonej zgodnie z zapisami art. 429 Rozporządzenia CRR oraz art. 1 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/62.
- Wartość wskaźnika dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę udzielonych zobowiązań pozabilansowych. Zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni poniżej przedstawiono wymagane informacje:

DŹWIGNIA FINANSOWA		
3	Całkowite ekspozycje bilansowe	270 403 918,98
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	18 625 875,08
18	Korekta z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego (-)	-13 599 371,21

19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	5 026 503,87
20	Kapitał Tier I	20 636 928,56
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3 i 19)	275 430 422,85
22	Wskaźnik dźwigni	7,49%

- Wskaźnik dźwigni finansowej opisano w obowiązującej w Banku „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.

19. WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT RYZYKA PŁYNNOŚCI (Rekomendacja P)

- Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnej straty.
- Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
- Syntetycznym wyrazem w/w celów jest utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, określonym poprzez wskaźniki struktury i źródła finansowania. Na koniec 2016 roku wykonanie głównych celów strategicznych kształtowało się:

	Wielkość planowana na 2016r.		Wykonanie na 31-12-2016r.
	Pożądany	Graniczny	
Luka płynności krótkoterminowej – M1	25 000,00	0	29 663,41
Współczynnik płynności krótkoterminowej – M2	1,50	1	1,83
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi – M3	1,40	1	1,84
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi – M4	1,40	1	1,39
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	4	1	2,82
Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami stabilnymi	130%	100%	128,61%
Limit na ekspozycje długoterminowe	140%	100%	120,12%
Depozyty stabilne w bazie depozytowej (bez budżetu)	90%	80%	90,31%

- Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. W celu mitygacji tego ryzyka, Bank zarządza płynnością krótko-, średnio- oraz długoterminową.
- Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
 - 1) płynności;
 - 2) bezpieczeństwa;
 - 3) rentowności.
- W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:
 - Prezes Zarządu – w zakresie nadzoru nad realizacją procesu identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka w skali całego Banku,
 - Członek Zarządu ds. finansowo – księgowych – w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem płynności,
 - Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego (komórka monitorująca) wraz z Koordynatorem ds. ryzyk – w zakresie aktualizacji zasad zarządzania płynnością, pomiaru i oceny ryzyka, stabilnych źródeł finansowania, pomiaru wykonania limitów, analizy wpływu nowych produktów na ryzyko płynności,
 - Dział finansowo – księgowy (komórka sterująca) – w zakresie identyfikacji ryzyka, w tym rozpoznania zapotrzebowania Banku na środki płynne, pomiaru nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wpływów netto LCR, a także dokonywania czynności związanych z zarządzaniem płynnością,
 - Główny Księgowy – w zakresie zarządzania bieżącą płynnością finansową, w tym zarządzaniem rachunkiem podstawowym Banku, likwidowanie przejściowych niedoborów pieniężnych, lokowanie nadwyżek pieniężnych,
 - Stanowisko audytu wewnętrznego – w zakresie niezależnej oceny efektywności i skuteczności stosowanych rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem,
 - Stanowisko ds. zgodności – w zakresie zgodności z przepisami prawa.
- Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych. Na datę 31.12.2016r. struktura bazy depozytowej kształtowała się:

BAZA DEPOZYTOWA BANKU	
Depozyty osób fizycznych, w tym:	176 623 173,19
a'vista	55 604 745,97
terminowe	121 018 427,22

Depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	51 127 909,40
a'vista	44 326 527,18
terminowe	6 801 382,22
SUMA (bez budżetu)	227 751 082,59
Depozyty budżetu, w tym:	16 402 963,25
a'vista	16 402 963,25
terminowe	0,00
SUMA (z budżetem)	244 154 045,84

- W podmiotowej strukturze finansowania dominują depozyty osób fizycznych, struktura produktowa natomiast wskazuje na przewagę depozytów terminowych.
- Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności, Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, czyli tzw. osadem na depozytach. Ponadto zabezpieczenie ekspozycji o charakterze długoterminowym stanowią fundusze Banku (uznany kapitał). Na datę 31.12.2016r. Bank posiadał również dostępny limit płynnościowy w Banku Zrzeszającym w kwocie 5 451 000,00 zł (wartość pozabilansowa).
- Depozyty stabilne na dzień 31 grudnia 2016r. stanowiły 90,31% bazy depozytowej. W poszczególnych grupach podmiotowych udział ten kształtował się:

DEPOZYTY STABILNE		UDZIAŁ %
Depozyty stabilne bieżące osób fizycznych	49 976 356,31	24,30%
Depozyty stabilne terminowe osób fizycznych	114 094 266,09	55,47%
Depozyty stabilne bieżące pozostałe podmioty niefinansowe	34 788 228,30	16,91%
Depozyty stabilne terminowe pozostałe podmioty niefinansowe	6 831 859,27	3,32%
Depozyty stabilne - RAZEM	205 690 709,97	100%
Baza depozytowa (bez budżetu)	227 751 082,59	
Depozyty stabilne do bazy depozytowej	90,31%	

- Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynności. Utrzymywanie przez Bank nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych stanowi zabezpieczenie na wypadek potencjalnego zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności, w tym również ograniczenia dostępu do źródeł finansowania.

NADWYŻKA PŁYNNOCI	
Część podstawowa nadwyżki płynności:	31-12-2016
gotówka	3 719 642,16
rezerwa obowiązkowa	6 328 481,29

obligacje skarbowe	39 287 108,61
bony pieniężne	20 455 788,65
Nadwyżka płynności razem	69 791 020,71
Aktywa netto	272 947 914,66
Udział nadwyżki płynności w aktywach netto	25,57%

- W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności, Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym. Ma to odzwierciedlenie w charakterystyce konstruowanych produktów depozytowych.
- Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przypływami dotyczącymi kolejnych 30 dni. Minimalny, wymagany prawem, poziom wskaźnika LCR w 2016 roku wynosił 70%. Bank Spółdzielczy w Pszczynie odnotował na dzień 31.12.2016r. wskaźnika LCR na poziomie 281,54%. Informacja o kształtowaniu się głównych miar ryzyka płynności, w tym również norm płynności przedkładana jest na każde posiedzenia Zarządu Banku. Rada Nadzorcza otrzymuje informację zbiorczą o poziomie ryzyka płynności w cyklach kwartalnych.
- W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, Bank w cyklach miesięcznych dokonuje analizy rozkładu ich zapadalności / wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. urealnionej luki płynności. Stosowane metody urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności pozycji aktywów i pasywów, mają na celu poprawne prognozowanie zachowania się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań:

Podokres płynności	Urealniona luka płynności - stan na 31 grudnia 2016r.	
Płynność bieżąca		
a'vista	Min. 1,00	2,46
1-7 dni	Min. 1,00	2,14
Płynność krótkoterminowa		
pow. 7 dni - 1 miesiąc	Min. 1,00	1,73
Płynność średnioterminowa		
1-3 miesięcy	Min. 1,00	1,49

pow. 3-6 miesięcy	Min. 1,00	1,34
pow. 6-12 miesięcy	Min. 1,00	1,29

- W celu ograniczenia poziomu ryzyka płynności Bank wprowadził siatkę limitów ostrożnościowych, pozwalającą na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Poziom wykonania oraz wykorzystania przyjętych limitów podlega systematycznemu monitorowaniu i raportowaniu do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
- Proces pomiaru ryzyka płynności uzupełniony jest o zestaw wskaźników, m.in:
 - kredyty / depozyty;
 - aktywa płynne / suma bilansowa;
 - aktywa płynne / pasywa niestabilne;
 - realna wartość osadu / średni stan bazy depozytowej;
 - zobowiązania pozabilansowe / aktywa netto;
 - kredyty netto / aktywa netto;
 - kredyty w rachunku / kredyty ogółem;
 - depozyty a'vista / depozyty ogółem;
 - aktywa płynne (LCR) / baza depozytowa;
 - nadwyżka płynności / aktywa netto;
 - wskaźnik odnawialności / zrywalności depozytów;
 - wskaźnik spłat kredytów po / przed terminem.
- Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych, polegających na sprawdzeniu sytuacji, w jakiej znalazłby się Bank w przypadku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej i jednoczesnej konieczności utrzymania nadzorczych norm płynności na wymaganym przepisami prawa poziomie.
- Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w obszarze:
 - wystąpienia sytuacji kryzysowej wewnątrz Banku; w systemie bankowym oraz kryzys stanowiący połączenie obu wariantów równocześnie,
 - wpływu ryzyka koncentracji dużych ekspozycji kredytowych na płynność,
 - wpływu spadku poziomu aktywów płynnych na wskaźnik LCR (w ramach ICAAP).

W Banku z częstotliwością roczną przeprowadzane jest również testowanie planu awaryjnego płynności.
- Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej. Na podstawie wyników analizy stwierdzono, że poziom eskalacji ryzyka płynności na dzień 31.12.2016r. w sytuacji skrajnej nie wymaga podejmowania działań awaryjnych, ani zabezpieczenia ryzyka płynności dodatkowym wymogiem kapitałowym.

- Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w okresach kwartalnych, a ich wyniki są przedmiotem raportowania Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku. Wyniki testów są podstawą do opracowania planów awaryjnych.

20.WYMOGI INFORMACYJNE (art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe)

20.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej

- W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku, ustanowiony „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie”.
- Istotnym elementem efektywnego systemu kontroli wewnętrznej jest uznanie przez wszystkich pracowników konieczności wykonywania swoich obowiązków w sposób efektywny i przekazywania na właściwy szczebel zarządzania informacji o istotnych nieprawidłowościach, przypadkach braku zgodności z regulacjami oraz naruszenia innych zasad lub nielegalnych działań, które zostały zaobserwowane.
- Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:
 1. skuteczności i efektywności działania Banku;
 2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej i nadzorczej oraz informacji zarządczej;
 3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
 4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
- System kontroli wewnętrznej dostosowany jest do specyfiki Banku i obejmuje obszary określone w ustawie - Prawo bankowe:
 1. zasady, limity i procedury dotyczące prowadzonej przez Bank działalności, mające charakter kontrolny i funkcjonujące w ramach systemu operacyjnego Banku,
 2. czynności mające na celu kontrolę jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań, wykonywane przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego przełożonego,
 3. mechanizmy kontroli ryzyka,
 4. badanie zgodności działania Banku Spółdzielczego z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
 5. audyt wewnętrzny.
- Kontroli wewnętrznej podlegają wszystkie obszary działalności Banku.
- W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia:
 - a. Stanowisko audytora wewnętrznego, którego zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności

zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji,

- b. Kontroler wewnętrzny, który ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
 - c. Audyt Banku Zrzeszającego.
- W systemie kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
 1. kontrolę funkcjonalną – obejmującą badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi
 2. kontrolę instytucjonalną – obejmującą audyt wewnętrzny.
 - Regularne kontrolowanie wszystkich procesów, czynności, ma na celu zapewnienie ich zgodności z procedurami i mechanizmami kontroli. Kontrola taka stanowi dodatkowo podstawę weryfikacji poprawności procedur i sprawności działania mechanizmów kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych. Przyczynia się do wspomagania procesów decyzyjnych, mających zapewnić:
 1. skuteczność i wydajność działania Banku,
 2. wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
 3. zgodność działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.
 - System kontroli wewnętrznej chroni zasoby Banku, zapewnia wysoką jakość i niezawodność informacji oraz zgodność działania z przepisami prawa, a także eliminuje występowanie nieprawidłowości i błędów. System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.
 - System kontroli wewnętrznej obejmuje m.in. mechanizmy kontroli wewnętrznej. Przyjęte mechanizmy kontrolne wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:
 1. zasady, polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku;
 2. zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka;
 3. ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń;
 4. zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej;

5. kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika, przez bezpośredniego przełożonego oraz stanowisko audytu wewnętrznego, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.
- Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne. Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów.
 - Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.
 - Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.
 - Zarząd Banku jest odpowiedzialny za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie systemu kontroli wewnętrznej dostosowanego do wielkości i profilu ryzyka wiążącego się z działalnością Banku.